
Vergaderjaar 2023–2024

---

36 550 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Wijzigingen in de omvang van de HGIS	5
3	Beleid	7
3.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	7
4	Beleidsartikelen	9
4.1	Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde	9
4.2	Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit	11
4.3	Artikel 3: Effectieve Europese Samenwerking	14
4.4	Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden	20
5	Niet-beleidsartikelen	24
5.1	Artikel 5: Geheim	24
5.2	Artikel 6: HGIS onverdeeld	25
5.3	Artikel 7: Apparaat	26

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Vanwege de spoedeisende maatregelen is op 16 februari 2024 de eerste incidentele suppletoire begroting naar de Tweede Kamer verzonden. De behandeling in de Eerste Kamer heeft nog niet plaatsgevonden. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door de beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, om het budgetrecht van de Staten Generaal te waarborgen, bevat de kolom 'vastgestelde begroting' zowel de vastgestelde stand bij ontwerpbegroting als de mutaties die bij incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H.G.J. Bruins Slot

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In de toelichting worden de wijzigingen welke zijn opgetreden in de omvang van de HGIS, alsook de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht. Ten slotte volgt per artikel de nieuwe stand en een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Conform de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften en de Comptabiliteitswet dienen de opmerkelijke verschillen tussen de oorspronkelijke en huidige raming te worden toegelicht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het financiële instrument. Ook is omschreven welke ondergrens gehanteerd moet worden, waarboven een uitgavenmutatie moet worden toegelicht. Zie hiervoor onderstaande tabel. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen beleidsmatige en technische mutaties. Op verplichtingenniveau worden mutaties groter dan 10% ten opzichte van de vorige stand, op artikelniveau toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In onderdeel 5 staan de tabellen van de niet-beleidsmatige artikelen.

2 Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de HGIS-nota 2024. Zoals uit de hiernavolgende tabel blijkt, neemt de totale omvang van de HGIS voor 2024 toe met EUR 2.402,6 miljoen (uitgaven minus ontvangsten).

Tabel 2 Omvang van de HGIS (x EUR 1 miljoen)¹

	MJN 2024	VJN 2024	Mutatie
HGIS-uitgaven	9.554,1	12.161,8	2.607,7
HGIS-ontvangsten	340,0	555,1	215,1
Omvang HGIS (uitgaven min ontvangsten)	9.214,1	11.606,7	2.392,6

1 De tabel bevat afrondingsverschillen.

De per saldo toename van het budget kent een aantal oorzaken, die in de navolgende tabel per categorie worden toegelicht. Een meer uitgebreide toelichting is daarnaast ook in de verticale toelichting van de Voorjaarsnota 2024 opgenomen en op de respectievelijke departementale begrotingen weergegeven.

Eenzijds heeft het kabinet de HGIS uitgaven verhoogd in het kader van de oorlog in Oekraïne. Daarnaast stijgt het budget vanwege de doorwerking van de bijgestelde macro-cijfers ten opzichte van de eerdere raming zoals deze is opgesteld op Prinsjesdag 2023. Het beschikbare budget voor de HGIS beweegt mee met de economische ontwikkeling, het non-ODA-deel met het prijsniveau van het Bruto Binnenlands Product (bbp), en de omvang van de *Official Development Aid* (ODA) met de ontwikkeling van het Bruto Nationaal Inkomen (bni). De meest recente CPB-cijfers laten een hoger dan eerder verwachte raming zien van zowel bbp alsook bni.

Tabel 3 HGIS uitgaven (x EUR 1 miljoen)¹

Stand HGIS-nota 2024	9.554,1
1) Aanpassing BNI/BBP raming	78,3
2) Eindejaarsmarge	70,5
3) Overboekingen van/naar HGIS	2.616,8
4) Kasschuif	- 200
5) Desalderingen	42,1
Stand Voorjaarsnota 2024	12.161,8

1 De tabel bevat afrondingsverschillen.

Toelichting uitgavenmutaties

Het uitgavenkader van de HGIS neemt per saldo toe met EUR 2.607,7 miljoen ten opzichte van de stand die in de HGIS nota 2024 is gepresenteerd. Dit kent de volgende oorzaken:

1. Op basis van wijzigingen in de CPB-ramingen voor het bni (ODA) en de prijscomponent van het bbp (non-ODA) is de omvang van de HGIS op dit onderdeel gestegen met EUR 78,3 miljoen. Dit betreft met name de ODA-middelen die hoofdzakelijk op de BHOS-begroting staan.
2. De eindejaarsmarge, die over 2023 is aangevraagd, is in 2024 toegevoegd aan de HGIS en verdeeld over voornamelijk de begrotingen van Buitenlandse Zaken, Defensie, Economische Zaken en Klimaat en Justitie en Veiligheid.
3. Er vinden meerdere overboekingen van en naar de HGIS plaats. Per saldo kent de HGIS op dit onderdeel daardoor een stijging van EUR 2.616,8 miljoen. Een aantal in het oog springende mutaties betreft

onder meer de toevoeging van budget aan de HGIS ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Het kabinet heeft hiervoor aanvullend in totaal EUR 2,6 miljard beschikbaar gesteld voor militaire, diplomatieke en humanitaire steun en op het gebied van *accountability*. Deze middelen worden voornamelijk uitgegeven via de begrotingen van Defensie, Buitenlandse Zaken, JenV en BHOS. De laatste in het oog springende mutatie is de jaarlijkse overheveling van Buitenlandse Zaken aan Defensie voor de BSB-beveiliging van het postennet. Hierdoor neemt de HGIS af met EUR 25,2 miljoen. Het restant van de mutatie is het resultaat van meerdere kleine overboekingen.

4. Er is een kasschuif verwerkt van 2024 naar 2025 van EUR 200 miljoen. Dit is in het kader van de militaire steun aan Oekraïne, waardoor uitgaven pas in 2025 gedaan worden.
5. Het saldo van de desalderingen bestaat voornamelijk uit drie mutaties. Enerzijds neemt het budget toe door een positieve desaldering van consulaire ontvangsten op de begroting van Buitenlandse Zaken (EUR 11,8 miljoen), hogere ontvangsten vanwege het terugstorten van een dubbele betaling t.b.v. IFC op de begroting van Financiën (EUR 19 miljoen) en hogere diverse ontvangsten van de Europese Investeringsbank (EIB) op de BHOS begroting (EUR 12 miljoen).

Tabel 4 HGIS ontvangsten (x EUR 1 miljoen)¹

Stand HGIS-nota 2024	340,0
Mutaties	215,1
Stand Voorjaarsnota 2024	555,1

¹ De tabel bevat afrondingsverschillen.

Toelichting ontvangstenmutaties

Het ontvangstenkader van de HGIS neemt per saldo toe met EUR 215,1 miljoen ten opzichte van de stand die in de HGIS nota 2024 is gepresenteerd. Dit komt door onder meer ontvangsten t.b.v. Oekraïne (EUR 268 miljoen). Ook wordt er EUR 42,1 miljoen gedesaldeerde. Daarnaast wordt een ontvangst op de BZ-begroting ter hoogte van EUR 95 miljoen doorgeschoven naar 2025 middels een kasschuif.

3 Beleid

3.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen die per saldo leiden tot een verlaging van de geraamde uitgaven op de begroting van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 1,2 miljard en een daling van de ontvangsten met EUR 162,5 miljoen. De belangrijkste uitgavenmutaties bij de eerste suppletoire begroting worden in de onderstaande tabellen weergegeven en toegelicht. De uitgebreide toelichtingen zijn per beleidsartikel opgenomen in hoofdstuk 4.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2024
Vastgestelde begroting 2024		13 449 258
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	2.1	12 000
2) Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	2.4	- 25 230
3) Afdrachten aan de Europese Unie	3.1	- 903 823
4) Europees Ontwikkelingsfonds	3.2	- 14 331
5) Invoerrechten aan de Europese Unie	3.6	- 400 000
6) Apparaat; personeel	7.1.13	11 150
7) Apparaat; materieel	7.1.14	51 820
8) Nog onverdeeld (HGIS)	6.1	- 11 276
9) Overige mutaties	div.	33 292
Stand 1e suppletoire begroting 2024		12 202 860

Toelichting

1) Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid

Het budget voor goede internationale samenwerking stijgt in 2024, met name als gevolg van de organisatie van de NAVO-Top 2024, waarvoor de kosten gedeeltelijk op de BZ-begroting terecht komen.

2) Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband

Conform geldende systematiek wordt het budget voor de inzet op hoog-risicoposten overgeheveld naar het ministerie van Defensie voor de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) beveiliging van personeel van een aantal hoog-risicoposten.

3) Afdrachten aan de Europese Unie

De ramingen van de afdrachten aan de Europese Unie worden naar beneden bijgesteld als gevolg van een lagere bni-afdracht.

4) Europees Ontwikkelingsfonds

De Nederlandse afdrachten aan het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) voor 2024 zijn neerwaarts bijgesteld, op basis van een geactualiseerde raming van de Europese Commissie.

5) Invoerrechten aan de Europese Unie

Als gevolg van een bijstelling van de raming van de invoerrechten op basis van de cijfers Centraal Economisch Plan (CEP-cijfers) wordt de raming van de EU-invoerrechten naar beneden bijgesteld.

6) Apparaat: personeel

De positieve bijstelling van het budget voor personele uitgaven betreft voornamelijk de loon- en prijsontwikkeling.

7) Apparaat: materieel

De positieve bijstelling van het budget voor materiële uitgaven betreft de loon- en prijsontwikkeling (EUR 14,9 miljoen) en de realisatie van de huisvestingsstrategie (EUR 15,8 miljoen) middels de middelenafpraak uitgavenbudget. In de HGIS zijn er correcties voor apparaat opgenomen voor een bedrag van EUR 24 miljoen.

8) Nog onverdeeld (HGIS)

De mutatie betreft het saldo van bijstellingen op grond van aanpassing van bbp-ramingen door het CPB, de verwerking van de HGIS-eindejaarsmarge 2023, het verwerken van de loon- en prijsbijstellingen binnen de HGIS en overboekingen naar diverse begrotingen zoals binnen de HGIS is overeengekomen.

Tabel 6 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2024
Vastgestelde begroting 2024		4 075 549
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Diverse ontvangsten EU	3.10	1 106 590
2) Europees herstellfonds	3.11	- 1 185 101
3) Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	4.20	13 310
4) Diverse ontvangsten apparaat	7.10	- 95 000
5) Overige mutaties	div.	- 2 300
Stand 1e suppletoire begroting 2024		3 913 048

Toelichting

1) Diverse ontvangsten EU

De actualisatie van de perceptiekostenvergoeding leidt tot een verwachte daling van de ontvangsten, het ontvangstenbudget Overige ontvangsten EU laat daarentegen een stijging zien. Dit komt o.a. door verrekeningen van voorschotten op de invoerrechten en nacalculatie van de EU-afdrachten. Per saldo stijgt het budget op artikelonderdeel 3.10 Diverse ontvangsten EU met ruim EUR 1,1 miljard in 2024.

2) Europees herstellfonds

Nederland verwacht de ontvangsten uit de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit begin 2025 in plaats van in 2024. Daarom is deze ontvangstenraming in 2024 naar beneden bijgesteld en wordt de ontvangstenraming in 2025 verhoogd.

3) Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen

De ontvangsten voor consulaire dienstverlening stijgen met EUR 13 miljoen omdat er meer paspoort en visa aanvragen zijn gedaan.

4) Diverse ontvangsten apparaat

Er is een ontvangst van EUR 95 miljoen verschoven van 2024 naar 2025 in verband met het moment waarop de ontvangsten worden verwacht van een grote verkoop.

4 Beleidsartikelen

4.1 Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Uitgaven	131.890	47.250	179.140	1.264	180.404	17.100	33.106	32.920	32.920	162.362
1.1	Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	52.625	45.250	97.875	- 5.615	92.260	16.920	32.920	32.920	32.920	84.735
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	750	33.000	33.750	865	34.615	800	800	800	800	1.550
	Internationaal recht	750	33.000	33.750	865	34.615	800	800	800	800	1.550
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	51.875	12.250	64.125	- 6.480	57.645	16.120	32.120	32.120	32.120	83.185
	Verenigde Naties	35.295	0	35.295	4.705	40.000	4.705	4.705	4.705	4.705	40.000
	OESO	8.345	0	8.345	- 6.000	2.345	0	0	0	0	7.535
	Internationaal Strafhof	4.650	0	4.650	- 4.600	50	0	0	0	0	4.650
	Internationaal recht	3.585	12.250	15.835	- 585	15.250	11.415	27.415	27.415	27.415	31.000
1.2	Bescherming en bevordering van mensenrechten	65.402	2.000	67.402	1.500	68.902	0	0	0	0	67.402
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	18.722	2.000	20.722	- 558	20.164	- 99	- 126	- 148	- 123	18.972
	Mensenrechtenfonds	18.722	2.000	20.722	- 558	20.164	- 99	- 126	- 148	- 123	18.972
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	46.680	0	46.680	2.058	48.738	99	126	148	123	48.430
	Mensenrechtenfonds	37.030	0	37.030	2.058	39.088	99	126	148	123	38.780
	Mensenrechten multilateraal	9.650	0	9.650	0	9.650	0	0	0	0	9.650
1.3	Gastandbeleid internationale organisaties	13.863	0	13.863	5.379	19.242	180	186	0	0	10.225
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	6.849	0	6.849	101	6.950	180	186	0	0	4.400
	Carnegiëstichting	6.849	0	6.849	101	6.950	180	186	0	0	4.400
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5.448	0	5.448	5.163	10.611	0	0	0	0	4.550

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t(3)=(1)+ (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Vredespaleis	5.448	0	5.448	5.163	10.611	0	0	0	0	4.550
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.566</i>	<i>0</i>	<i>1.566</i>	<i>115</i>	<i>1.681</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.275</i>
Internationaal Strafhof	796	0	796	0	796	0	0	0	0	725
Nederland Gastland	770	0	770	115	885	0	0	0	0	550
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Geen toelichting nodig.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde zijn voor 67% juridisch verplicht (stand midden april 2024).

Artikelonderdeel 1.1

De geraamde uitgaven voor artikelonderdeel 1.1 zijn in 2024 met EUR 5,6 miljoen gedaald ten opzichte van de vastgestelde begroting. Deze wijziging betreft het saldo van meerdere mutaties. Zo is de contributie aan de Verenigde Naties met circa EUR 4,7 miljoen meerjarig verhoogd en is EUR 6 miljoen van de contributie aan OESO voor 2024 betaald in 2023. Verder is ook circa EUR 4,6 miljoen van de bijdrage aan het Internationaal Strafhof voor 2024 betaald in 2023.

Artikelonderdeel 1.2

De geraamde uitgaven voor artikelonderdeel 1.2 zijn in 2024 ongeveer EUR 1,5 miljoen hoger dan de vastgestelde begroting. Deze stijging komt door het amendement Sjoerdsma 36410-V nr. 15 over het terugdraaien van een bezuiniging van EUR 2 miljoen op het Mensenrechtenfonds voor het begrotingsjaar 2024.

Artikelonderdeel 1.3

De geraamde uitgaven voor artikelonderdeel 1.3 zijn in 2024 circa EUR 5,4 miljoen hoger dan de vastgestelde begroting. Dit komt voornamelijk door de toevoeging van de eindejaarsmarge van EUR 5,2 miljoen voor het Vredespaleis.

4.2 Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste supplettoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	262.814	15.730	278.544	96.123	374.667	18.927	- 23.005	- 22.994	- 10.794	287.614
	Uitgaven	272.798	15.730	288.528	5.760	294.288	44.345	826	1.053	- 2.746	294.533
2.1	Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	19.133	0	19.133	17.765	36.898	42.700	3.800	3.800	0	26.840
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>565</i>	<i>0</i>	<i>565</i>	<i>0</i>	<i>565</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>600</i>
	Atlantische Commissie	565	0	565	0	565	0	0	0	0	600
	<i>Opdrachten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>12.000</i>	<i>12.000</i>	<i>38.900</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	NAVO-top Nederland 2025	0	0	0	12.000	12.000	38.900	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>18.568</i>	<i>0</i>	<i>18.568</i>	<i>5.765</i>	<i>24.333</i>	<i>3.800</i>	<i>3.800</i>	<i>3.800</i>	<i>0</i>	<i>26.240</i>
	NAVO	13.600	0	13.600	1.200	14.800	0	0	0	0	21.350
	WEU	690	0	690	50	740	0	0	0	0	690
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2.428	0	2.428	0	2.428	0	0	0	0	2.700
	Veiligheidsfonds	1.850	0	1.850	4.515	6.365	3.800	3.800	3.800	0	1.500
2.2	Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme	15.027	3.000	18.027	1.000	19.027	0	0	0	0	13.451
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>12.827</i>	<i>0</i>	<i>12.827</i>	<i>1.000</i>	<i>13.827</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11.251</i>
	Anti-terrorisme instituut	630	0	630	0	630	0	0	0	0	551
	Contra-terrorisme	7.420	0	7.420	500	7.920	0	0	0	0	7.420
	Cyber security	3.852	0	3.852	0	3.852	0	0	0	0	3.280
	Global Forum on Cyber Expertise	925	0	925	500	1.425	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>2.200</i>	<i>3.000</i>	<i>5.200</i>	<i>0</i>	<i>5.200</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.200</i>
	Contra-terrorisme	880	0	880	0	880	0	0	0	0	880
	Cyber security	1.320	3.000	4.320	0	4.320	0	0	0	0	1.320
2.3	Wapenbeheersing	10.982	0	10.982	245	11.227	555	555	555	555	11.349
	<i>Opdrachten</i>	<i>465</i>	<i>0</i>	<i>465</i>	<i>990</i>	<i>1.455</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>197</i>
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	465	0	465	0	465	0	0	0	0	197
	Conferentie REAIM en follow up	0	0	0	990	990	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>10.517</i>	<i>0</i>	<i>10.517</i>	<i>- 745</i>	<i>9.772</i>	<i>555</i>	<i>555</i>	<i>555</i>	<i>555</i>	<i>11.152</i>
	IAEA	7.317	0	7.317	275	7.592	275	275	275	275	7.592

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.280	0	1.280	700	1.980	200	200	200	200	1.560
CTBTO	1.920	0	1.920	- 1.720	200	80	80	80	80	2.000
2.4 Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	195.834	10.730	206.564	- 13.100	193.464	- 910	- 3.529	- 3.302	- 3.301	213.071
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>27.528</i>	<i>5.000</i>	<i>32.528</i>	<i>1.527</i>	<i>34.055</i>	<i>825</i>	<i>825</i>	<i>825</i>	<i>825</i>	<i>28.353</i>
Nederland Helsinki Comité	28	0	28	0	28	0	0	0	0	28
Stabiliteitsfonds	25.000	5.000	30.000	0	30.000	0	0	0	0	25.000
Training buitenlandse diplomaten	2.500	0	2.500	1.527	4.027	825	825	825	825	3.325
<i>Opdrachten</i>	<i>3.170</i>	<i>0</i>	<i>3.170</i>	<i>0</i>	<i>3.170</i>	<i>1.036</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Makandra	3.170	0	3.170	0	3.170	1.036	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>330</i>	<i>0</i>	<i>330</i>	<i>13</i>	<i>343</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Makandra	330	0	330	13	343	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>134.129</i>	<i>10.000</i>	<i>144.129</i>	<i>11.767</i>	<i>155.896</i>	<i>- 1.149</i>	<i>- 3.737</i>	<i>- 4.815</i>	<i>- 4.814</i>	<i>158.800</i>
OVSE	6.000	0	6.000	0	6.000	0	0	0	0	6.000
Stabiliteitsfonds	45.099	10.000	55.099	4.660	59.759	0	0	0	0	61.727
VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	82.937	0	82.937	0	82.937	- 706	- 3.294	- 4.588	- 4.588	91.073
Overige	93	0	93	7.107	7.200	- 443	- 443	- 227	- 226	0
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>25.230</i>	<i>0</i>	<i>25.230</i>	<i>- 25.230</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>25.230</i>
Inzet hoog-risico posten	25.230	0	25.230	- 25.230	0	0	0	0	0	25.230
<i>Nog te verdelen</i>	<i>5.447</i>	<i>- 4.270</i>	<i>1.177</i>	<i>- 1.177</i>	<i>0</i>	<i>- 1.622</i>	<i>- 617</i>	<i>688</i>	<i>688</i>	<i>688</i>
Nog te verdelen	5.447	- 4.270	1.177	- 1.177	0	- 1.622	- 617	688	688	688
2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	31.822	2.000	33.822	- 150	33.672	2.000	0	0	0	29.822
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>18.215</i>	<i>2.000</i>	<i>20.215</i>	<i>- 606</i>	<i>19.609</i>	<i>1.621</i>	<i>- 59</i>	<i>- 72</i>	<i>- 2</i>	<i>19.351</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	13.822	2.000	15.822	- 9	15.813	1.626	- 354	- 367	- 297	11.652
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4.393	0	4.393	- 597	3.796	- 5	295	295	295	7.699
<i>Opdrachten</i>	<i>4.563</i>	<i>0</i>	<i>4.563</i>	<i>0</i>	<i>4.563</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.143</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4.563	0	4.563	0	4.563	0	0	0	0	2.143
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>648</i>	<i>0</i>	<i>648</i>	<i>451</i>	<i>1.099</i>	<i>374</i>	<i>354</i>	<i>367</i>	<i>297</i>	<i>427</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	648	0	648	0	648	0	0	0	0	257
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	0	0	0	451	451	374	354	367	297	170
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>8.396</i>	<i>0</i>	<i>8.396</i>	<i>5</i>	<i>8.401</i>	<i>5</i>	<i>- 295</i>	<i>- 295</i>	<i>- 295</i>	<i>7.901</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	8.396	0	8.396	5	8.401	5	- 295	- 295	- 295	7.901
Ontvangsten	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.242

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 - Ontvangsten (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontvangsten	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
		1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.242
2.10	Doorberekening Defensie diversen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242
	<i>Doorberekening Defensie diversen</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242
	Doorberekening Defensie diversen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242
2.40	Restituties programma's	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.000
	<i>Restituties programma's</i>	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.000
	Restituties programma's	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.000

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 2 stijgt in 2024 met ruim EUR 96 miljoen. Dit is met name het gevolg van het aangaan van nieuwe meerjarige verplichtingen op het Stabiliteitsfonds in het kader van ontmijning en op het budget voor training van buitenlandse diplomaten voor het verlengen van de overeenkomst met Clingendael.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit zijn voor 78% juridisch verplicht (stand midden april 2024).

Artikelonderdeel 2.1

Het budget voor goede internationale samenwerking stijgt in 2024. Dit is met name het gevolg van de organisatie van de NAVO-Top 2025, waarvoor de kosten gedeeltelijk op de BZ-begroting terecht komen (EUR 12 miljoen in 2024). Daarnaast wordt de samenwerking met het *Centre for Humanitarian Dialogue* in het kader van vrede en veiligheid verlengd wat leidt tot een meerjarige stijging van EUR 3,8 miljoen van het budget van het Veiligheidsfonds, en stijgt de civiele bijdrage aan de NAVO in 2024 met EUR 1,2 miljoen als gevolg van een contributieverhoging.

Artikelonderdeel 2.4

Conform geldende systematiek wordt het budget voor de inzet op hoog-risicoposten overgeheveld naar het ministerie van Defensie voor de BSB-beveiliging van personeel van een aantal hoog-risicoposten. Er is een bijdrage van EUR 5 miljoen gedaan voor de VN-gezant voor wederopbouw voor Gaza, door een overheveling naar het Stabiliteitsfonds vanuit artikelonderdeel 4.1 Humanitaire Hulp van de BHOS-begroting.

4.3 Artikel 3: Effectieve Europese Samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste supplettoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Uitgaven	11.193.606	595.900	11.789.506	- 1.315.848	10.473.658	- 562.670	359.181	228.416	- 479.547	17.072.265
3.1	Afdrachten aan de Europese Unie	5.970.130	295.000	6.265.130	- 903.823	5.361.307	- 82.856	847.218	733.643	42.680	11.293.944
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>5.970.130</i>	<i>295.000</i>	<i>6.265.130</i>	<i>- 903.823</i>	<i>5.361.307</i>	<i>- 82.856</i>	<i>847.218</i>	<i>733.643</i>	<i>42.680</i>	<i>11.293.944</i>
	BNI-afdrachten	4.272.701	295.000	4.567.701	- 903.823	3.663.878	- 82.856	847.218	733.643	42.680	9.367.574
	BTW-afdrachten	1.461.809	0	1.461.809	0	1.461.809	0	0	0	0	1.689.707
	Plastic-grondslag	235.620	0	235.620	0	235.620	0	0	0	0	236.663
3.2	Europees Ontwikkelingsfonds	85.983	0	85.983	- 14.331	71.652	- 4.777	0	0	0	41.000
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>85.983</i>	<i>0</i>	<i>85.983</i>	<i>- 14.331</i>	<i>71.652</i>	<i>- 4.777</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>41.000</i>
	Europees Ontwikkelingsfonds	85.983	0	85.983	- 14.331	71.652	- 4.777	0	0	0	41.000
3.3	Een hechtere Europese waardengemeenschap	18.261	0	18.261	2.181	20.442	3.170	3.170	3.170	3.170	14.170
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>18.261</i>	<i>0</i>	<i>18.261</i>	<i>2.181</i>	<i>20.442</i>	<i>3.170</i>	<i>3.170</i>	<i>3.170</i>	<i>3.170</i>	<i>14.170</i>
	Raad van Europa	11.000	0	11.000	2.181	13.181	3.170	3.170	3.170	3.170	14.170
	Kapitaal aanvullingen bij regionale ontwikkelingsbank	7.261	0	7.261	0	7.261	0	0	0	0	0
3.4	Versterkte Nederlandse positie in de Unie	5.376	0	5.376	223	5.599	793	793	603	603	5.409
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>348</i>	<i>0</i>	<i>348</i>	<i>0</i>	<i>348</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>348</i>
	EIPA	348	0	348	0	348	0	0	0	0	348
	<i>Opdrachten</i>	<i>778</i>	<i>0</i>	<i>778</i>	<i>- 253</i>	<i>525</i>	<i>317</i>	<i>317</i>	<i>127</i>	<i>127</i>	<i>335</i>
	Europa College beurzenprogramma	570	0	570	- 380	190	190	190	0	0	0
	EU-sanctiebeleid	208	0	208	127	335	127	127	127	127	335
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.250</i>	<i>0</i>	<i>4.250</i>	<i>476</i>	<i>4.726</i>	<i>476</i>	<i>476</i>	<i>476</i>	<i>476</i>	<i>4.726</i>
	Benelux bijdrage	4.250	0	4.250	476	4.726	476	476	476	476	4.726
3.5	Europese Vredesfaciliteit	129.856	300.900	430.756	- 98	430.658	0	0	0	0	48.742

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	129.856	300.900	430.756	- 98	430.658	0	0	0	0	48.742
Europese Vredesfaciliteit	129.856	300.900	430.756	- 98	430.658	0	0	0	0	48.742
3.6 Invoerrechten aan de Europese Unie	4.984.000	0	4.984.000	- 400.000	4.584.000	- 479.000	- 492.000	- 509.000	- 526.000	5.669.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	4.984.000	0	4.984.000	- 400.000	4.584.000	- 479.000	- 492.000	- 509.000	- 526.000	5.669.000
Invoerrechten	4.984.000	0	4.984.000	- 400.000	4.584.000	- 479.000	- 492.000	- 509.000	- 526.000	5.669.000
Ontvangsten	3.882.204	0	3.882.204	- 78.511	3.803.693	1.065.351	- 123.000	- 127.250	- 131.500	1.417.500

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 - Ontvangsten (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontvangsten	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Ontvangsten	3.882.204	0	3.882.204	- 78.511	3.803.693	1.065.351	- 123.000	- 127.250	- 131.500	1.417.500
3.10	Diverse ontvangsten EU	1.245.998	0	1.245.998	1.106.590	2.352.588	- 119.750	- 123.000	- 127.250	- 131.500	1.417.250
	<i>Diverse ontvangsten EU</i>	1.245.998	0	1.245.998	1.106.590	2.352.588	- 119.750	- 123.000	- 127.250	- 131.500	1.417.250
	Invoerrechten	1.245.998	0	1.245.998	- 100.000	1.145.998	- 119.750	- 123.000	- 127.250	- 131.500	1.417.250
	Overige ontvangsten EU	0	0	0	1.206.590	1.206.590	0	0	0	0	0
3.11	Europees herstelfonds	2.635.956	0	2.635.956	- 1.185.101	1.450.855	1.185.101	0	0	0	0
	<i>Europees herstelfonds</i>	2.635.956	0	2.635.956	- 1.185.101	1.450.855	1.185.101	0	0	0	0
	Europees herstelfonds	2.635.956	0	2.635.956	- 1.185.101	1.450.855	1.185.101	0	0	0	0
3.30	Restitutie Raad van Europa	250	0	250	0	250	0	0	0	0	250
	<i>Restitutie Raad van Europa</i>	250	0	250	0	250	0	0	0	0	250
	Restitutie Raad van Europa	250	0	250	0	250	0	0	0	0	250

Toelichting Verplichtingen

De verplichtingen op artikelonderdeel 3.1 Afdrachten aan de Europese Unie en artikelonderdeel 3.6 Invoerrechten muteren mee met de uitgaven, zoals hieronder toegelicht.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 3 Effectieve Europese samenwerking zijn voor 97% juridisch verplicht (stand midden april 2024).

Artikelonderdeel 3.1

Bij de eerste suppletoire begroting worden de ramingen van de afdrachten aan de Europese Unie in 2024 in totaal met EUR 904 miljoen en in 2025 met EUR 83 miljoen naar beneden bijgesteld. In 2026-2027 gaat het om een bijstelling naar boven van in totaal EUR 1,6 miljard. Deze wijzigingen zijn het gevolg van bijstellingen van de bni-afdracht. De invoerrechten worden vanaf het begrotingsjaar 2024 apart verantwoord op artikelonderdeel 3.6 Invoerrechten aan de Europese Unie.

De neerwaartse bijstelling in 2024 komt geheel door mutaties op de bni-afdracht.

Ten eerste is de opvraging van de middelen door de Commissie naar aanleiding van de vierde aanvullende Europese begroting over 2023 over de jaargrens geschoven. Om deze reden wordt dit bedrag pas in 2024 opgehaald bij de lidstaten. Omdat het hier gaat om een verlaging van de begroting leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van EUR -193 miljoen in 2024.

Ten tweede is een correctie geboekt van de nacalculatie 2023 van EUR 556 miljoen (over het boekjaar 2022). Deze mutatie was op de bni-afdracht geboekt als negatieve uitgave, maar is verplaatst naar de overige ontvangsten (zie mutaties artikelonderdeel 3.10). De mutatie moet dus in samenhang gezien worden met de overige ontvangsten en is saldoneutraal. Ten derde is een omvangrijke neerwaartse bijstelling geboekt in 2024 van EUR 1,3 miljard als gevolg van verwachte onderuitputting op de cohesiefondsen in 2024 en 2025. Uw Kamer is eerder per brief geïnformeerd dat de besluitvorming rondom de herziening van het meerjarig financieel kader (MFK) afgewacht zou worden, voordat de onderuitputting op de EU-begroting, met name bij de cohesiefondsen, verwerkt zou worden in de raming van de Nederlandse EU-afdrachten.

De besluitvorming over de MFK-herziening is inmiddels afgerond. Over de uitkomsten bent u per brief geïnformeerd. De budgettaire effecten zijn grotendeels verwerkt in een incidentele suppletoire begroting¹ maar nog niet de gehele impact was toen duidelijk. Inmiddels is via de aangepaste versie van de MFK-verordening ook het ritme van de bezuinigingen en intensiveringen op de speciale instrumenten boven de MFK-plafonds bekend. Dit leidt op EU-niveau in totaal tot een per saldo verhoging van de speciale instrumenten van EUR 1,6 miljard. Hierover leest u meer in de Kamerbrief over de Eerste aanvullende Europese begroting 2024². Ook wordt het exacte ritme van de Oekraïne-faciliteit verwerkt. De MFK-herziening leidt wel tot extra afdrachten, maar deze kunnen gedekt worden uit de eerder genoemde onderuitputting. De verwachting is dat de resterende onderuitputting in de jaren 2026-2027 alsnog uitgegeven zal worden. Om die reden is besloten de onderuitputting door te schuiven naar deze jaren.

De opwaartse bijstelling in 2025 betreft de nacalculatie 2024 (over het boekjaar 2023) over de bni- en btw-afdracht. Op basis van de vastgestelde bni- en btw-cijfers wordt de raming van de Nederlandse afdracht opwaarts

¹ Kamerstukken 2023-2024, [21501-20, nr. 2021](#) en <https://www.rijksfinancien.nl/incidentele-suppletoire-begrotingen/2024/ISB1/V>

² Kamerstukken 2023-2024, 21501-03-182 en Begrotingsraad | Tweede Kamer der Staten-Generaal

bijgesteld met EUR 260 miljoen. De nacalculatie over de plastic-afdracht betreft een teruggave van EUR 44 miljoen en is daarom op artikelonderdeel 3.10 ontvangsten geboekt. Netto betreft de nacalculatie een eenmalige hogere afdracht van EUR 216 miljoen.

Artikelonderdeel 3.2

De Nederlandse afdrachten aan het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) voor 2024 en 2025 zijn neerwaarts bijgesteld, op basis van een geactualiseerde raming van de Europese Commissie.

Artikelonderdeel 3.3

Het uitgavenbudget op artikelonderdeel 3.3, een hechtere Europese waardengemeenschap, laat een structurele stijging zien. Deze stijging is het gevolg van een verhoogde contributie aan de Raad van Europa (RvE), onder andere als gevolg van het wegvallen van de contributie van Rusland en de financiering van nieuwe prioriteiten voortkomend uit de RvE-top van Reykjavik.

Artikelonderdeel 3.6

De invoerrechten worden door een technische correctie met EUR 400 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is het een gevolg van een bijstelling van de raming van de invoerrechten op basis van de CEP-cijfers (Centraal Economisch Plan – raming van het CPB). Bij de invoerrechten treedt er gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op. Dit verschil ontstaat doordat er aan de inkomsten- en uitgavenkant van de Rijksbegroting een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten en de perceptiekostenvergoeding om te corrigeren voor dit saldo-effect en zodat de nationale ramingen van de inkomsten- en uitgavenkant van de invoerrechten gelijk zijn aan elkaar. Deze bijstelling van de raming heeft ook effect op de jaren 2025-2028.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 3.10

De diverse ontvangsten van de EU worden in totaal met EUR 1,1 miljard naar boven bijgesteld in 2024. Dit heeft een aantal oorzaken. Ten eerste worden de ontvangsten met EUR 556 miljoen naar boven bijgesteld vanwege de nacalculatie 2023 (over het boekjaar 2022). Dit betreft een technische verschuiving van de bni-afdracht naar de ontvangsten en de mutatie is dus saldoneutraal. Zie ook toelichting artikelonderdeel 3.1. Ten tweede wordt de nacalculatie 2024 (over het boekjaar 2023) voor de plastic-afdracht verwerkt. Dit betreft een verhoging van de ontvangsten van EUR 44 miljoen. Ten derde wordt de perceptiekostenvergoeding naar beneden bijgesteld. Nederland mag 25% van de totale invoerrechten zelf houden, ter dekking van de gemaakte kosten voor de inning ervan. Deze korting geldt ook voor eventuele nabetalings. De perceptiekostenvergoeding wordt bij eerste suppletore begroting met EUR 100 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is het gevolg van een bijstelling van de raming van de invoerrechten op basis van CEP-cijfers. Bij de invoerrechten treedt er gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op. Dit verschil ontstaat doordat er aan de inkomsten- en uitgavenkant van de Rijksbegroting een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt

op de invoerrechten en de perceptiekostenvergoeding om te corrigeren voor dit saldo-effect. Deze bijstelling van de raming heeft ook effect op de jaren 2025-2028.

Als laatste wordt een aantal voorschotten aan de Europese Commissie verrekend³. Dit betreft de verrekening met de EU van verschillende casussen over onder voorbehoud afgedragen traditionele eigen middelen (TEM). Het gaat om de zonnepanelencasus, de lage waarde textiel en schoenen (LWTS) casus en verschillende kleinere casussen. Voor de zonnepanelencasus heeft Nederland EUR 634 miljoen vooruitbetaald, hiervan krijgt Nederland EUR 405,6 miljoen terug. Voor de LWTS casus ontvangt Nederland EUR 46,2 miljoen terug van de EUR 148,3 miljoen die was vooruitbetaald. In 2023 heeft Nederland reeds EUR 83,8 miljoen hiervan ontvangen. Voor de overige casussen krijgt Nederland EUR 167,3 miljoen terug van de EUR 236,3 miljoen die was vooruitbetaald.

Artikelonderdeel 3.11

Tot en met 2026 maakt Nederland aanspraak op EUR 5,4 miljard uit de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit. Volgens planning dient Nederland in het najaar 2024 het tweede betaalverzoek in. Uitbetaling geschiedt pas na goedkeuring door de Europese Raad op basis van een beoordeling door de Europese Commissie. De kans is groot dat Nederland het geld pas begin 2025 ontvangt. Daarom is het bedrag van circa EUR 1,2 miljard van 2024 naar 2025 verschoven.

---

³ Kamerstukken 2023-2024, [31934, nr. 78](#) en www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2024Z05740&did=2024D13296

Geldstromen richting de EU

Om een integraal beeld te geven van alle geldstromen richting de EU wordt met ingang van de Ontwerpbegroting 2024 in de BZ-begrotingsstukken een extracomptabele tabel opgenomen met een totaaloverzicht van:

- Artikel 3.1: Nationale afdrachten aan de Europese Unie (bni, btw en plasticafdrachten);
- Artikel 3.6: Traditionele eigen middelen (TEM; invoerrechten);
- Artikel 3.10: Perceptiekostenvergoeding
- Artikel 9 Begroting Financiën: Vertragsrente betaald aan de Europese Commissie

Tabel 12 Extracomptabel overzicht van de mutaties nationale afdrachten, invoerrechten, ontvangsten EU en vertragsrente

Begroting Art.	Nederland	Stand ontwerp-begroting 2024	Mutaties via ISB 2024	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting 2024	Stand 1e suppletoire begroting 2024	Mutaties 1e suppletoire begroting 2025	Mutaties 1e suppletoire begroting 2026	Mutaties 1e suppletoire begroting 2027	Mutaties 1e suppletoire begroting 2028	Mutaties 1e suppletoire begroting 2029
H5 (BZ) 3.1	Nationale afdrachten	5 970 130	295 000	6 265 130	- 903 823	5 361 307	- 82 856	847 218	733 643	42 680	11 293 944
	Bni-afdracht	4 272 701	295 000	4 567 701	- 903 823	3 663 878	- 82 856	847 218	733 643	42 680	9 367 574
	Btw-afdracht	1 461 809	0	1 461 809	0	1 461 809	0	0	0	0	1 689 707
	Plastic	235 620	0	235 620	0	235 620	0	0	0	0	236 663
H5 (BZ) 3.6	Invoerrechten	4 984 000	0	4 984 000	- 400 000	4 584 000	- 479 000	- 492 000	- 509 000	- 526 000	5 669 000
H5 (BZ) 3.10	Ontvangsten EU	1 245 998	0	1 245 998	1 106 590	2 352 588	- 119 750	- 123 000	- 127 250	- 131 500	1 417 250
	Perceptiekosten vergoeding	1 245 998	0	1 245 998	- 100 000	1 145 998	- 119 750	- 123 000	- 127 250	- 131 500	1 417 250
	Overige ontvangsten EU	0	0	0	1 206 590	1 206 590	0	0	0	0	0
H9 (FIN) 9.44.2	Vertragsrente	0	0	0	199	0	0	0	0	0	0
Totaal		9 708 132	295 000	10 003 132	- 2 410 214	7 592 719	- 442 106	478 218	351 893	- 351 820	15 545 694

4.4 Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Budgettaire gevolgen van beleid

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletioire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Uitgaven	62.738	270	63.008	13.487	76.495	1.351	3.564	1.964	13.564	56.151
	Uitgaven	61.221	270	61.491	10.732	72.223	595	1.218	1.163	1.270	59.791
4.1	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	14.587	270	14.857	1.995	16.852	- 10	0	0	0	14.723
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	1.560	270	1.830	995	2.825	- 10	0	0	0	1.560
	Gedetioneerdenbegeleiding	1.560	270	1.830	995	2.825	- 10	0	0	0	1.560
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	540	0	540	0	540	0	0	0	0	540
	Gedetioneerdenbegeleiding	540	0	540	0	540	0	0	0	0	540
	<i>Opdrachten</i>	12.487	0	12.487	1.000	13.487	0	0	0	0	12.623
	Consulaire bijstand	409	0	409	0	409	0	0	0	0	409
	Reisdocumenten en verkiezingen	5.314	0	5.314	0	5.314	0	0	0	0	5.350
	Consulaire opleidingen	400	0	400	0	400	0	0	0	0	400
	Consulaire informatiesystemen	6.364	0	6.364	1.000	7.364	0	0	0	0	6.464
4.2	Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	16.827	0	16.827	5.191	22.018	630	630	630	630	17.464
	<i>Opdrachten</i>	15.799	0	15.799	5.191	20.990	630	630	630	630	16.436
	Ambtsberichtenonderzoek	150	0	150	0	150	0	0	0	0	150
	Visumverlening	2.858	0	2.858	- 800	2.058	0	0	0	0	2.858
	Legalisatie en verificatie	80	0	80	0	80	0	0	0	0	80
	Consulaire informatiesystemen	12.711	0	12.711	5.991	18.702	630	630	630	630	13.348
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.028	0	1.028	0	1.028	0	0	0	0	1.028
	Bijdragen asiel en migratie	1.028	0	1.028	0	1.028	0	0	0	0	1.028
4.3	Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	7.500	0	7.500	875	8.375	125	738	738	738	8.794
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	4.762	0	4.762	- 98	4.664	125	738	738	738	8.794
	Internationaal cultuurbeleid	4.762	0	4.762	- 98	4.664	125	738	738	738	8.794
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.738	0	2.738	973	3.711	0	0	0	0	0
	Internationaal cultuurbeleid	2.738	0	2.738	973	3.711	0	0	0	0	0
4.4	Uitdragen Nederlandse waarden en belangen	22.307	0	22.307	2.671	24.978	- 150	- 150	- 205	- 98	18.810
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	8.436	0	8.436	1.336	9.772	- 724	- 724	- 779	- 672	7.508
	Instituut Clingendael	2.800	0	2.800	- 750	2.050	- 750	- 750	- 750	- 750	2.050
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	3.058	0	3.058	2.000	5.058	0	0	0	0	3.058

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Internationale manifestaties en diverse bijdragen	49	0	49	272	321	22	22	22	22	71
Publieksdiplomatie	2.229	0	2.229	- 186	2.043	0	0	0	0	2.229
Onderzoeksprogramma	100	0	100	0	100	0	0	0	0	100
Academische Leerstoel Anton de Kom	200	0	200	0	200	4	4	- 51	56	0
<i>Opdrachten</i>	<i>10.612</i>	<i>0</i>	<i>10.612</i>	<i>- 451</i>	<i>10.161</i>	<i>574</i>	<i>574</i>	<i>574</i>	<i>574</i>	<i>8.256</i>
Adviesraad	597	0	597	149	746	74	74	74	74	671
Internationale Vraagstukken										
Instituut Clingendael	1.150	0	1.150	300	1.450	0	0	0	0	1.000
Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.000
Algemene voorlichting	2.790	0	2.790	- 1.400	1.390	0	0	0	0	2.790
Koninklijk Huis 2 inkomende en uitgaande bezoeken, officiële ontvangsten	2.000	0	2.000	500	2.500	500	500	500	500	2.500
Onderzoeksprogramma	3.075	0	3.075	0	3.075	0	0	0	0	295
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>1.000</i>	<i>1.400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>400</i>
Algemene voorlichting	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Verkeersnotificaties	400	0	400	0	400	0	0	0	0	400
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>2.859</i>	<i>0</i>	<i>2.859</i>	<i>786</i>	<i>3.645</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.646</i>
Europese bewustwording	463	0	463	600	1.063	0	0	0	0	250
Publieksdiplomatie	2.396	0	2.396	186	2.582	0	0	0	0	2.396
Ontvangsten	67.674	0	67.674	11.010	78.684	14.165	13.714	13.358	9.666	82.446

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 - Ontvangsten (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontvangsten	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Ontvangsten	67.674	0	67.674	11.010	78.684	14.165	13.714	13.358	9.666	82.446
4.10	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	21.000	0	21.000	- 1.500	19.500	- 1.500	- 1.500	- 1.500	- 1.500	19.500
	<i>Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland</i>	<i>21.000</i>	<i>0</i>	<i>21.000</i>	<i>- 1.500</i>	<i>19.500</i>	<i>- 1.500</i>	<i>- 1.500</i>	<i>- 1.500</i>	<i>- 1.500</i>	<i>19.500</i>
	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	21.000	0	21.000	- 1.500	19.500	- 1.500	- 1.500	- 1.500	- 1.500	19.500
4.20	Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	45.600	0	45.600	13.310	58.910	16.465	16.014	15.658	11.966	62.672
	<i>Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen</i>	<i>45.600</i>	<i>0</i>	<i>45.600</i>	<i>13.310</i>	<i>58.910</i>	<i>16.465</i>	<i>16.014</i>	<i>15.658</i>	<i>11.966</i>	<i>62.672</i>
	Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	45.600	0	45.600	13.310	58.910	16.465	16.014	15.658	11.966	62.672

		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
4.40	Doorberekening Defensie diversen	874	0	874	- 800	74	- 800	- 800	- 800	- 800	74
	<i>Doorberekening Defensie diversen</i>	874	0	874	- 800	74	- 800	- 800	- 800	- 800	74
	Doorberekening Defensie diversen	874	0	874	- 800	74	- 800	- 800	- 800	- 800	74
4.41	Ontvangsten verkeersnotificaties	200	0	200	0	200	0	0	0	0	200
	<i>Ontvangsten verkeersnotificaties</i>	200	0	200	0	200	0	0	0	0	200
	Ontvangsten verkeersnotificaties	200	0	200	0	200	0	0	0	0	200

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor het onderdeel Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden stijgt met ruim EUR 13 miljoen. Dit komt met name omdat er wordt geïnvesteerd in informatiesystemen voor consulaire dienstverlening aan vreemdelingen en er verplichtingen zijn aangegaan voor het uitdragen van de Nederlandse waarden en belangen.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden zijn voor 72% juridisch verplicht (stand midden april 2024).

Artikelonderdeel 4.1

Het budget voor consulaire dienstverlening stijgt. Dit komt omdat er betalingen uit 2023 zijn doorgeschoven naar 2024. Het gaat hierbij om Gedetineerdenbegeleiding (EUR 1 miljoen) en Consulaire Informatiesystemen (EUR 1 miljoen).

Artikelonderdeel 4.2

De toename in kosten komt deels omdat betalingen uit 2023 pas in 2024 hebben plaatsgevonden. Dit geldt voor Visumverlening (EUR 800.000) en Consulaire Informatiesystemen Vreemdelingenbeleid (EUR 6 miljoen). Hierbij is rekening gehouden met de inflatie door een loon- en prijsbijstelling.

Artikelonderdeel 4.3

Het budget voor Internationaal Cultuurbeleid neemt toe voor het organiseren van de UNESCO Conferentie in 2024. Dit is ter markering van het 70-jarige jubileum van het Haags verdrag voor bescherming van erfgoed in conflict uit 1954.

Voor 2026 tot en met 2028 komt er jaarlijks EUR 738.000 vrij voor het nieuwe Internationaal Cultuurbeleid en voor koloniale collecties. Deze bijdrage heeft als doel de (internationale) toegankelijkheid van de koloniale collecties in Nederland te bevorderen en de internationale museale samenwerking te versterken. Dit is in het kader van het Herdenkingsjaar en het slavernijverleden.

Na de invasie door Rusland is Oekraïne in 2023 als prioriteitsland aangemerkt in ons Internationale Cultuurbeleid. Hierdoor zijn er extra middelen beschikbaar gesteld. Het culturele budget voor de post in Moskou wordt naar beneden bijgesteld.

Artikelonderdeel 4.4

Het Programma Ondersteuning Buitenland Beleid (POBB) dient ter versterking van het buitenlandbeleid van Nederland en wordt in toenemende mate ingezet (EUR 2 miljoen extra in 2024). De afgelopen jaren vond dan ook vanwege vroegtijdige uitputting incidentele ophoging plaats. Vanwege het door de veranderende geopolitieke situatie toegenomen belang meer te investeren in de bilaterale relaties is vastgesteld dat ophoging van het POBB noodzakelijk is.

Clingendael krijgt een opdracht van EUR 300.000 voor het inwinnen van kennis via het China Kennisnetwerk (CKN) en de Rusland/Oost-Europa Kennis Alliantie (REKA) van Clingendael. De Russische oorlog tegen Oekraïne heeft geleid tot een (blijvend) toegenomen vraag naar kennis en expertise inzake Oost-Europa.

Het budget voor het Koninklijk Huis wordt verhoogd met EUR 500.000 door hogere kosten van inkomende en uitgaande staatsbezoeken, werkbezoeken, en het diner en de nieuwjaarsreceptie van het Corps Diplomatique.

Voor de bijdrage aan (inter)nationale organisaties, komt er EUR 600.000 bij voor Europese Bewustwording. Dit is een eindejaarsmarge boeking door een vertraagde inkoopopdracht. Dit betreft de uitvoering van een kamermotie.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 4.20

De ontvangsten voor consulaire dienstverlening stijgen met EUR 13 miljoen omdat er meer paspoort en visa aanvragen zijn gedaan. Dit komt door de 10-jaars piek, aangezien documenten die zijn uitgegeven sinds 9 maart 2014 10 jaar geldig zijn. Hiermee heeft BZ een structurele hogere ontvangst van circa EUR 10 miljoen per jaar die hoger zijn dan in de periode voor corona. In 2024 wordt EUR 4 miljoen gededuceerd met artikel 7 (apparaat). Bovendien wordt EUR 7,8 miljoen gebruikt om verschillende tegenvallers en intensiveringen op te vangen.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 5: Geheim

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van niet - beleid artikel 5 (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.10 Geheim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.2 Artikel 6: HGIS onverdeeld

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste supplettoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van niet - beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

Art.		Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	11.875	0	11.875	- 11.276	599	- 46.318	- 29.930	- 28.029	- 25.060	119.032
	Uitgaven	11.875	0	11.875	- 11.276	599	- 46.318	- 29.930	- 28.029	- 25.060	119.032
6.1	Nog onverdeeld (HGIS)	11.875	0	11.875	- 11.276	599	- 46.318	- 29.930	- 28.029	- 25.060	119.032
	<i>Nog onverdeeld (HGIS)</i>	11.875	0	11.875	- 11.276	599	- 46.318	- 29.930	- 28.029	- 25.060	119.032
	<i>Nog onverdeeld (HGIS)</i>	11.875	0	11.875	- 11.276	599	- 46.318	- 29.930	- 28.029	- 25.060	119.032
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Het budget voor het artikel - Nog onverdeeld - heeft betrekking op de HGIS en dit neemt structureel af. De reeks binnen dit artikel is met name bedoeld om jaarlijks de loon- en prijsbijstelling te kunnen uitkeren en incidentele initiatieven of tegenvallers te dekken. De mutatie betreft het saldo van bijstellingen op grond van aanpassing van bbp-ramingen door het CPB, verwerking van de HGIS-eindejaarsmarge 2023, het verwerken van de loon- en prijsbijstellingen binnen de HGIS en overboekingen naar diverse begrotingen zoals binnen de HGIS is overeengekomen. Binnen de HGIS is budget vrijgemaakt voor het oplossen van een aantal knelpunten, waaronder de organisatie van de NAVO-Top in 2025 en het opvangen van verhogingen van verschillende contributies.

5.3 Artikel 7: Apparaat

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste supplettoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van niet - beleid artikel 7 Apparaat (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting
	2024	2024	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)					
Verplichtingen	1 077 118	0	1 077 118	76 070	1 153 188	4 370	24 273	24 024	23 925	1 019 339
Uitgaven	1 118 718	0	1 118 718	62 970	1 181 688	4 370	24 273	24 024	23 925	1 019 339
7.1.13 Personele uitgaven	667 523	0	667 523	11 150	678 673	8 729	8 632	8 533	8 434	678 602
Eigen personeel	655 523	0	655 523	11 150	666 673	8 729	8 632	8 533	8 434	666 602
Inhuur extern	12 000	0	12 000	0	12 000	0	0	0	0	12 000
Overige personele uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1.14 Materiele uitgaven	451 195	0	451 195	51 820	503 015	- 4 359	15 641	15 491	15 491	340 737
ICT	71 758	0	71 758	- 5 458	66 300	2 542	2 542	2 542	2 542	73 449
Bijdragen aan SSO's	54 147	0	54 147	6 089	60 236	6 089	6 089	6 089	6 089	60 236
Overige materieel	325 290	0	325 290	51 189	376 479	- 12 990	7 010	6 860	6 860	207 052
7.2 Koersverschillen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	124 671	0	124 671	- 95 000	29 671	95 000	0	0	0	28 571
7.10 Diverse ontvangsten	124 671	0	124 671	- 95 000	29 671	95 000	0	0	0	28 571
7.11 Koersverschillen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen zijn gelijk aan de uitgaven binnen het apparaatsartikel. Voor de aankoop van het pand in Brussel (in 2022) zijn de verplichtingen in 2024 EUR 28,5 miljoen lager.

Uitgaven

Artikelonderdeel 7.1.13

De uitgaven voor personeel nemen voornamelijk toe door de volgende mutaties:

- Een stijging van ongeveer EUR 8 miljoen komt door de loon- en prijsbijstelling (LPB) voor zowel de kosten van het personeel op het departement als de kosten voor het uitgezonden personeel en lokaal personeel op de posten. Deze uitgaven voor LPB worden gefinancierd vanuit de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).
- Verder is er een eindejaarmarge van EUR 1,5 miljoen ten behoeve van het onderzoek naar de loonvaststellingsystematiek voor de lokale medewerkers.
- Interdepartementale overboekingen ad EUR 1,6 miljoen als bijdrage voor de inzet van personeel bij Buitenlandse Zaken t.b.v. andere departementen.

Artikelonderdeel 7.1.14

De uitgaven op materieel gebied nemen meerjarig toe. De belangrijkste meerjarige mutaties zijn:

- De budgetten stijgen door de loon- en prijsontwikkeling, waardoor het budget ten aanzien van ICT en overige materiële uitgaven toeneemt. Deze uitgaven worden vanuit de voorziening binnen de HGIS gefinancierd. In totaal stijgen de budgetten hierdoor met ongeveer EUR 14,9 miljoen. Deze stijgingen zijn meerjarig.
- De begroting voor de ICT kosten over 2024 is lager vanwege uitgaven voor licenties die nog eind 2023 hebben plaatsgevonden.
- Tot slot wordt er middels de middelenafpraak uitgavenbudget ten aanzien van de realisatie van de huisvestingsstrategie EUR 15,8 miljoen toegevoegd in 2024. In de voorjaarsnota was er al een bedrag van EUR 13,1 naar 2024 geschoven. Dit budget is nodig om opvolging te geven aan de huisvestingsstrategie van het ministerie om de huisvestingsportefeuille doelmatig, duurzaam, veilig en toekomstbestendig te maken.
- In de HGIS zijn er correcties voor apparaat opgenomen. Dit betreffen eindejaarsmarges en een dekking voor het gas. Het saldo van deze mutaties is gebruikt om de overprogrammering op het apparaat te dekken. Dit betreft een bedrag van EUR 24 miljoen.
- Voor 2025 is er een reservering van EUR 20 miljoen geboekt op apparaat (Overig materieel). Dit bedrag zal worden meegenomen als overprogrammering.

Ontvangsten

Voor de ontvangsten is een ontvangst van EUR 95 miljoen verschoven van 2024 naar 2025. Dit in verband met het moment waarop de ontvangsten worden verwacht van een grote verkoop.